MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
ROBERT G MANGION

Seduta tat-23 ta' Jannar, 2014

Citazzjoni Numru. 97/2013

Il-Qorti,

Preliminari.

Rat tal-konvenuta tas-16 ta’ Settembru 2013 li permezz tieghu talbet inter alia li tiggustifika l-kontumacja taghha u tawtorizzaha tipprezenta r-risposta mahlufa taghha.

Rat ir-risposta tal-attur tas-7 ta’ Ottubru 2013 li permezz taghha qed jopponi ghal din it-talba.

Rat id-digriet taghha tal-10 ta’ Ottubru 2013 li permezz tieghu appuntat ir-rikors ghas-smiegh ghall-udjenza tal-14 ta’ Novembru 2013.

Semghat ix-xhieda tal-konvenuta waqt l-udjenza tal-4 ta’ Dicembru 2013 fejn stqarret illi ghalkemm huwa minnu li hija giet notifikata bir-rikors guramentat, pero’ tghid li ma indunatx li kellha zmien ghoxrin (20) jum biex tirrispondi minnha l-volum kbir ta’ karti li giet notifikata bihom u li

fihom ma iltaqghatx mal-avviz tal-ghoxrin (20) jum. Tghid li ghalkemm kienet bdiet taqra l-karti li kienet irceviet pero' l-avviz ta' ghoxrin (20) jum ma ratux.

Ikkunsidrat;

Ligi u Gurisprudenza.

Artikolu 156 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta:-

(1) Ir-rikors ġuramentat għandu jitlesta mill-attur u għandu jkun fih -
(*a*) dikjarazzjoni li tfisser b'mod ċar u sewwa l-oġġett tal-kawża f'paragrafi numerati separatament, sabiex isaħħaħ it-talba tiegħu u jiddikjara wkoll liema fatti huwa jaf bihom personalment;
(*b*) ir-raġuni tat-talba;
(*ċ*) it-talba jew it-talbiet li għandhom ikunu enumerati; u
(*d*) f'kull rikors ġuramentat għandu jkun hemm stampat b'ittri ċari u preċiżi taħt l-intestatura tal-Qorti dan il-kliem li ġej:
"Min jirċievi dan ir-rikors maħluf kontra tiegħu għandu jippreżenta r-risposta maħlufa tiegħu fi żmien għoxrin (20) jum mid-data tan-notifika, cioè minn meta jirċeviha. Jekk ma tiġix
ippreżentata r-risposta maħlufa bil-miktub kif trid il-liġi saż-żmien imsemmi, il-Qorti tgħaddi
biex tagħti d-deċiżjoni skont il-liġi.
Għalhekk huwa fl-interess ta' min jirċievi dan ir-rikors maħluf li jkellem avukat bla dewmien
sabiex il-Qorti tisma' x'għandu xi jgħid fil-kawża."

Artikolu 158 (10) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta:-

(10) Jekk il-konvenut jonqos li jippreżenta r-risposta ġuramentata msemmija f'dan l-artikolu, il-qorti tiddeċiedi l-kawża bħallikieku l-konvenut baqa' kontumaċi kemm-il darba ma jippruvax għas-sodisfazzjon tal-qorti raġuni tajba li għaliha naqas li jippreżenta r-risposta ġuramentata fiż-żmien li jmiss. Il-qorti għandha, madankollu, qabel ma tagħti s-sentenza, tagħti lill-konvenut żmien qasir li ma

jistax jiġġedded biex fih jagħmel sottomissjonijiet bil-miktub biex jiddefendi ruħu kontra t-talba tal-attur. Dawk is-sottomissjonijiet għandhom jiġu notifikati lill-attur li jkollu żmien qasir biex jirrispondi.

Id-decizzjoni l-aktar iccitata f'materja ta' kontumajca hija dik fl-ismijiet **Vittoria Cassar vs Carmelo Vassallo** deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fid-29 ta' Mejju 1937 (Vol XXIX.i.1581) mill-Imhallef William Harding fejn fiha gew elenkati l-principji li gejjin rigwardanti l-kontumacja:-

(1) Il-kontumacja ma tistax tigi ritenuta gustifikata jekk kienet volontarja;
(2) Lanqas tista' tigi gustifikata jekk kienet almenu kolpuza;
(3) Biex ikun hemm lok ghall-gustifikazzjoni hemm bzonn li tigi pruvata kawza gusta;
(4) Din il-kawza gusta ghandha tkun tikkonsisti f'impediment legittimu;
(5) L-impediment, biex ikun legittimu, ghandu jkun indipendenti mill-volonta` tal-kontumaci;
(6) L-izball m'hux impediment legittimu jekk ma jkunx zball invincibbli, ghaliex jekk ikun vincibbli, allura jigi ekwiparat ghall-kolpa;
(7) Dan l-impediment legittimu jista' jkun, kif intqal, "una necessita' impellente di chiamata ad altri doveri imprescindibili";
(8) L-impossiblita' li wiehed jidher ghas-subizzjoni jew almenu d-diffikulta` gravi, biex tista' tikkostitwixxi impediment legittimu ghandha tkun fizika, u eccezzjonalment biss tista' tkun morali.

Noel Calleja et vs Middlesea Valletta Life Assurance Co. Ltd – Qorti ta' l-Appell 28 ta' Jannar 2005:-

"L-istitut tal-kontumacja minn dejjem kien suggett ta' kontroversja. Dan hu hekk minhabba l-fatt li l-effetti tieghu – ta' natura punittiva – huma odjuzi. L-istitut tal-kontumacja huwa msejjes fuq il-presuppost li l-imharrek, bin-nuqqas tieghu li jwiegeb ghax-xilja u t-talba tal-parti

attrici, ikun wera dispett lejn is-sejha tal-Qorti biex jidher quddiemha, liema dispett il-ligi thares lejh bhala ghemil li jisthoqqlu piena – dik li ma jkunx jista' jindahal fit-tressiq ta' provi billi dan jammonta ghal forma ta' dizordni socjali. Dik il-prezenza ta' l-imharrek – fatt fih innifsu pozittiv – hija invece mehtiega bhala parti mill-indagni li tkun trid issir mill-Qorti biex tistabilixxi jekk kienx hemm tassew "kawza gusta" jew le. Dan hu hekk ghar-raguni li l-gustifikazzjoni ta' kontumacja ghandha tibqa' titqies bhala eccezzjoni ghar-regola li l-imharrek hu tenut li jwiegeb bil-miktub b'nota fiz-zmien stipulat fil-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedurali Civili, u bhala tali l-eccezzjoni m'ghandha qatt tipprevali u tissupera dik li hija r-regola.

(Ara wkoll. **Vella pro et nomine v. Vella**, Appell Kummercjali, 21 ta' Mejju 1993, Koll. Vol. LXXVII – II – 170); **Paul Grixti vs Direttur tax-Xogholijiet Pubblici**, deciza mill-Qorti ta' l-Appell Civili fit-12 ta' Dicembru 1975, **Margaret Bugeja et vs Alfred Ellul** deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fit-13 ta' Jannar, 1999.)

Konsiderazzjonijiet.

Din il-Qorti hija konkordi mal-gurisprudenza l-aktar kostanti fuq il-materja tal-kontumacja illi l-gustifikazzjoni tal-kontumacja ghandha tkun l-eccezzjoni u mhux ir-regola in kwantu it-termini ghall-prezentata ta' atti gudizzjarji, stabbiliti statutorjament, qeghdin hemm biex joholqu sistema procedurali stabbli u uniformi, elementi essenzjali f'kull process gudizzjarju.

Fil-kawza odjerna l-konvenuta tilmenta illi meta irceviet l-inkartament tal-kawza hija bdiet taqra partijiet minnu izda ma ltaqghatx ma' avviz li kellha zmien ghoxrin (20) jum biex tirrispondi. Mill-atti jirrizulta li dan l-avviz qieghed f'pagna 2 ta' dokument li gie intitolat mill-attur bhala: "KAWZA TA' FIRDA LEGALI U TALBIET ANCILLARI WARA D-DEBITA AWTORIZZAZZJONI SKONT IL-LIGI." Dawn il-kliem bi stampat prominenti huma segwiti b'zewg titoli ohra, wiehed bi prominenza anqas minn iehor: "Dana z-zwieg tkisser irremidjabilment minghajr ebda tama ta' rikonciljazzjoni" u aktar 'l isfel: "DIN IL-KAWZA

KELLHA SSIR ARA DIVERSI TENTATIVI DA PARTI TAR-RIKORRENTI/ATTUR BIEX IL-PARTIJIET KONJUGI KONTENDENTI GHALL-FIRDA LEGALI KONSENSWALI.” Sa hawn la ghadu jidher l-avviz u lanqas in-nomenklatura tal-Qorti.

Aktar ‘l isfel minn dawn it-tlett titoli jinstab l-isem tal-Qorti; izda kuntrarjament ghal dak li jitlob tassattivament l-Artikolu 156 (1) (d), minflok hemm l-avviz "Min jirċievi dan ir-rikors maħluf kontra tiegħu għandu jippreżenta r-risposta maħlufa tiegħu fi żmien għoxrin (20) jum mid-data tan-notifika, cioè minn meta jirċeviha. Jekk ma tiġix ippreżentata r-risposta maħlufa bil-miktub kif trid il-liġi saż-żmien imsemmi, il-Qorti tgħaddi biex tagħti d-deċiżjoni skont il-liġi”, hemm diversi paragrafi fil-forma ta’ sottomissjonijiet illi wkoll mhux f’lokhom ghaliex il-ligi ma tippermettiex sottomissjonijiet mar-rikors guramentat.

Kif rajna, il-ligi tal-procedura civili tipprovdi b’mod tassattiv illi l-avviz tal-ghoxrien jum “… għandu jkun hemm stampat b’ittri ċari u preċiżi taħt l-intestatura tal-Qorti …………”. Jidher car illi l-Legislatur ried li tali avviz ikun fl-ewwel pagna tar-rikors guramentat precizament taht l-intestatura tal-Qorti proprju sabiex jevita cirkostanzi bhal dawk in dizamina. Il-fatt li l-avviz ma kienx fuq l-ewwel pagna tar-rikors guramentat tal-attur holoq il-possibilta’ verosimili illi verament il-konvenuta ma indunatx b’dan l-avviz. Fil-kaz partikolari, il-volum relattivament elevat ta’ pagni li gew notifikati lill-konvenuta komplew jawmentaw il-possibilta’ li l-konvenuta sfuggilha l-avviz de quo.

Decide.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti tiddikjara u tiddeciedi:-

1. Illi l-konvenuta iggustifikat il-kontumacja taghha,
2. Illi ai termini tal-Artikolu 158 (10) tal-Kap.12 il-konvenuta gabet raguni tajba ghaliex naqset milli tipprezenta risposta guramentata fit-terminu legali; u
3. Taghti lill-konvenuta ghoxrin (20) jum millum sabiex tipprezenta risposta guramentata.

Bl-ispejjez ta' din l-istanza jibqghu rizervati ghall-gudizzjaru finali.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------